

پیش‌بینی اعتیاد به اینترنت بر اساس مسئولیت‌پذیری، خودپنداره و هویت‌یابی با نقش واسطه‌ای دشواری در تنظیم هیجان در نوجوانان (فربه)^۱

زهرا دادوند^۱، لیلا ذوقی^۲

^۱ دانشجوی کارشناسی ارشد روانشناسی تربیتی دانشگاه آزاد واحد مرکزی. تهران - ایران.

^۲ استادیار گروه روانشناسی و عضو هیئت‌علمی دانشگاه علوم انتظامی امین. تهران - ایران.

چکیده

هدف پژوهش حاضر پیش‌بینی اعتیاد به اینترنت بر اساس مسئولیت‌پذیری، خودپنداره، هویت‌یابی با نقش واسطه‌ای دشواری در تنظیم هیجان در نوجوانان (فربه) در سال ۱۴۰۱ بود. پژوهش حاضر کاربردی و توصیفی همبستگی بود. جامعه‌ی آماری پژوهش حاضر متشکل از همه‌ی نوجوانان ۱۳ تا ۱۸ سال فربه عضو انجمن پرخوران گمنام شهر تهران در فاصله زمانی ۱۴۰۱-۱۴۰۲ بود. از این جامعه ۵۰۰ نفر با روش نمونه‌گیری در دسترس انتخاب شدند که به پرسشنامه‌های اعتیاد به اینترنت یانگ (۱۹۹۶)، مسئولیت‌پذیری کالیفرنیا (۱۹۴۸)، دشواری در تنظیم هیجان گراتز و رومر (۲۰۰۴)، هویت‌یابی بنیون و آدامز (۱۹۸۶)، خودپنداره راجرز (۱۹۵۷) پاسخ دادند. داده‌های به دست آمده با استفاده از تحلیل مسیر و آزمون سوبل با استفاده از نرم افزارهای spss-26 و Amos-18 تحلیل شد. یافته‌ها نشان داد مدل ساختاری پیش‌بینی اعتیاد به اینترنت بر اساس مسئولیت‌پذیری، خودپنداره، هویت‌یابی با نقش واسطه‌ای دشواری در تنظیم هیجان در نوجوانان (فربه) دارای برازش مطلوب است. اعتیاد به اینترنت بر اساس مسئولیت‌پذیری با نقش واسطه‌ای دشواری در تنظیم هیجان در نوجوانان (فربه) پیش‌بینی می‌شود. اعتیاد به اینترنت بر اساس خودپنداره با نقش واسطه‌ای دشواری در تنظیم هیجان در نوجوانان (فربه) پیش‌بینی می‌شود. اعتیاد به اینترنت بر اساس هویت‌یابی با نقش واسطه‌ای دشواری در تنظیم هیجان در نوجوانان (فربه) پیش‌بینی می‌شود. با توجه نتایج مطالعه حاضر، طراحی مداخلات روانشناختی موثر برای پیشگیری از اعتیاد اینترنت و افزایش سلامت عمومی نوجوانان فربه با محتوای آموزش مسئولیت‌پذیری و تنظیم هیجان و تعدیل هویت‌یابی و افزایش خودپنداره مثبت توسط روان‌شناسان، مشاوران توصیه می‌شود.

واژه‌های کلیدی: مدل ساختاری، اعتیاد به اینترنت، مسئولیت‌پذیری، خودپنداره، هویت‌یابی، دشواری در تنظیم هیجان، فربه.

^۱ این پژوهش مستخرج از پایان‌نامه کارشناسی ارشد پیش‌بینی اعتیاد به اینترنت بر اساس سلامت عمومی، مسئولیت‌پذیری، خودپنداره و هویت‌یابی با نقش واسطه‌ای دشواری در تنظیم هیجان در نوجوانان (فربه) در دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران مرکزی در سال ۱۴۰۲ می‌باشد.

مقدمه

چاقی بیماری مزمنی است که بروز و توسعه آن تحت تأثیر مجموعه عوامل مختلف، به‌ویژه عوامل اجتماعی، رفتاری، فرهنگی، فیزیولوژیکی، متابولیکی، و ژنتیکی قرار دارد چاقی اغلب به واسطه مصرف بیش از حد مواد غذایی، عدم فعالیت بدنی و حساسیت ژنتیکی ایجاد می‌شود (سازمان بهداشت جهانی^۱، ۲۰۱۷). چاقی مانند بسیاری از بیماری‌های دیگر، نتیجه اثر متقابل بین عوامل ژنتیکی و محیطی است (آلباکوئرکو، نویرآ، مانکو و پدز^۲، ۲۰۱۷). چاقی یکی از علل قابل پیشگیری از مرگ‌ومیر در سراسر جهان است که با افزایش نرخ در بزرگسالان و کودکان همراه است (فریدمن^۳، ۲۰۱۵). در سال‌های اخیر اینترنت به مهم‌ترین ابزار علمی و تفریحی نوجوانان و بزرگسالان در سراسر جهان بدل شده است و منجر به بروز چاقی بخصوص در نوجوانان شده است (جوانمرد، پورآبادی و اکرمی، ۱۴۰۱). همچون سایر انواع اعتیاد، اعتیاد به اینترنت نیز با علائمی همچون تحمل نیاز به افزایش زمان لازم برای کسب مطلوبیت برابر با زمان‌های اولیه استفاده، علائم کناره‌گیری، تغییرات خلقی، تعارض و عود همراه است (کاس، گری فیتس و بیندر^۴، ۲۰۲۳). به طور کلی اعتیاد به اینترنت به نوعی استفاده از اینترنت اطلاق می‌شود که می‌تواند مشکلات روان‌شناختی، درسی، اجتماعی و یا شغلی در زندگی فرد ایجاد کند و منجر به نوعی وابستگی به شبکه‌های مختلف گردد (کیم، نام کونگ، کو و کیم^۵، ۲۰۲۲).

چو و لی^۶ (۲۰۱۷) نشان داده‌اند که چگونگی استفاده از اینترنت با ویژگی‌های شناختی، عاطفی و میزان مسئولیت‌پذیری^۷ کاربران مرتبط است. مسئولیت‌پذیری یک الزام و تعهد درونی از سوی فرد برای انجام مطلوب فعالیت‌هایی است که بر عهده اش گذاشته شده است. از جمله نظریاتی که در رابطه با مسئولیت‌پذیری بحث می‌کنند نظریه وجود گرایان است. مطابق این نظریه مسئولیت‌پذیری امری وجودی است که از طریق تعلیم و تربیت شکوفا می‌گردد. از این رو هر چه انسان آگاه‌تر باشد بیشتر احساس مسئولیت خواهد کرد و با تداوم آگاهی، انسان نیز همواره احساس مسئولیت می‌کند (جاگر و فیفکا^۸، ۲۰۲۰). ویلیام گلاسر مسئولیت‌پذیری را توانایی برآوردن نیازهای خود و پذیرفتن پیامدهای رفتارها به گونه‌ای که مانعی در جهت برآوردن نیازهای افراد جامعه نباشد عنوان می‌کند. مسئولیت‌پذیری در قابل سه مؤلفه صورت بندی شده است: ۱. یادگیری انتخاب رفتارهایی است که نیازهای اساسی ما را برآورده کند، ۲. پذیرفتن پیامدهای رفتار خود و ۳. اینکه مانعی بر سر راه برآورده شدن نیازهای دیگران نباشد (صاحبی، زالی زاده و زالی زاده، ۱۳۹۴). دانش آموزانی که نسبت به اشتباهات و شکست‌های خود مسئولیت پذیر هستند، حرمت خود بالاتری دارند (بورگر، مورتیمر و جانسون^۹، ۲۰۲۰). آرندت و نوده^{۱۰} (۲۰۲۰) نشان دادند که میزان مسئولیت‌پذیری در نوجوانان بسیار پایین بوده به طوری که حدود ۷۱ درصد از پاسخگویان از نظر مسئولیت‌پذیری در حد متوسط و پایین قرار دارند. نتایج پژوهش شوکلا و سیل^{۱۱} (۲۰۲۰) نشان داد که دانشجویان با خود پنداشت بالاتر نسبت به دانشجویان با خودپنداره پایین‌تر در زمینه تحصیلی مسئولیت پذیرتر هستند و اعتیاد اینترنتی کمتری نیز دارند. گرین فیلد^{۱۲} (۲۰۱۸)، در پژوهشی به بررسی رابطه

¹ . World Health Organization

² . Albuquerque D, Nóbrega C, Manco L, Padez C

³ . Friedman HS

⁴ . Kuss, Griffiths & Binder

⁵ . Kim, NamKoong, Ku, & Kim

⁶ . Chou & Lee

⁷ . responsibility

⁸ . Jäger & Fifka

⁹ . Burger, Mortimer & Johnson

¹⁰ . Arndt & Naudé

¹¹ . Shukla & Sil

¹² Greenfield

مسئولیت‌پذیری، انگیزه و اعتماد به نفس با اعتیاد اینترنتی نوجوانان کره پرداختند. این پژوهش تاثیر منفی اعتیاد به اینترنت بر عملکرد تحصیلی و روابط خانوادگی آنها و نحوه پایین آمدن اعتماد به نفس را نشان می‌دهد. همچنین نتایج نشان داد که نوجوانان مسئولیت‌پذیر میزان کمتری از اعتیاد به اینترنت را گزارش می‌دهند.

همچنین شیرین کام و همکاران (۱۳۹۶) عنوان کردند که خودپنداره یکی از پیش‌بینی‌کننده اعتیاد به اینترنت است. خود پنداره و خود ایده آل یکی از جنبه‌های مهم انسانی است که به شناسایی ویژگی‌های انسان پرداخته و نکات قوت و ضعف او را نشان می‌دهد (عرب، ۲۰۱۵). افراد با خودپنداره و خود ایده آل بالا از سلامت روانی بیشتری برخوردار هستند. خودپنداره به احساس خودکارآمدی فرد که داوری شخصی او در باب توانایی‌اش می‌باشد، اشاره دارد و اغلب این افراد احساس کارآمدی بالایی در همه زمینه‌ها می‌کنند (دی‌ماتو^۱، ۲۰۱۹).

یکی دیگر از عواملی که در وابستگی به اینترنت می‌تواند مؤثر باشد، سبک هویتی شخص است. برزونسکی^۲ (۲۰۰۴) هویت را «خود ساخته شده»^۳ می‌نامد. هویت از دیدگاه وی همانند چارچوب شخصی محسوب می‌شود که به منزله منبعی برای تفسیر تجارب، مورد استفاده قرار می‌گیرد. برزونسکی برای مطالعه شباهت و تفاوت افراد در شکل دهی فرآیند هویت، سه سبک هویت اطلاعاتی، سبک هویت هنجاری، سبک هویت سردرگم / اجتنابی را شناسایی کرده است:

افراد با سبک هویت اطلاعاتی، دارای راهبردهای مسئله‌مدارند، احساس یکپارچگی در خود می‌کنند، معمولاً قضاوت‌ها را به تعویق می‌اندازند، اهداف شغلی و تحصیلی روشن و انتظار عملکرد تحصیلی بالا دارند و نسبت به اهداف استوار خود متعهد هستند افراد با سبک هویت هنجاری ارزشها و ملاک‌های دیگران را درونی می‌کنند، احتیاج به سازمان دهی بیرونی دارند، تمایل به اطلاعاتی دارند که مطابق با ارزش‌هایشان است. ذهنی بسته دارند افراد سبک هویت مغشوش - اجتنابی از راهبردهای هیجان‌مدار استفاده کرده و از موقعیت تصمیم‌گیری اجتناب می‌کنند و تصمیم‌گیری‌هایشان را با تعلل و تأخیرهای طولانی انجام می‌دهند، منبع کنترل بیرونی دارند (امتیاز و نکوی^۴، ۲۰۲۲).

شواهد پژوهشی نشان می‌دهد که اعتیاد به اینترنت با سبک هویت اطلاعاتی و هنجاری در دانشجویان رابطه منفی و با سبک هویت مغشوش اجتنابی رابطه مثبت دارد (رحمتی و کرامتی، ۱۳۹۵؛ سلطانی، فولادوند و فتحی‌آشتیانی، ۱۳۹۹؛ قادری رممازی و همکاران، ۲۰۱۵). موناکیس و همکاران (۲۰۱۷) نیز نشان دادند که سبک‌های هویت اطلاعاتی و مغشوش اجتنابی جزء عوامل خطر ساز^۵ و سبک هنجاری از جمله عوامل محافظت‌کننده در اعتیاد به اینترنت محسوب می‌شوند.

یکی از مواردی که کارکرد خانواده از طریق آن می‌تواند بر رفتارهای پرخطر و اعتیاد به اینترنت در فرزندان تاثیر بگذارد، ایجاد مشکلاتی در تنظیم هیجان است. اگر سبک‌های ارتباطی خانواده ناکارآمد باشند می‌توانند منجر به بروز مشکلاتی در زمینه تنظیم هیجان فرزندان شوند (سپهریان آذر، اسدی مجره، اسدینیا و فرنودی، ۱۳۹۳). پژوهش ده‌بزرگی و داوودی (۱۳۹۹) نشان داد که بین دلبستگی به والدین و دشواری‌های تنظیم هیجان^۶ رابطه‌ی معنی‌داری وجود دارد. همچنین قائم‌پور، اسماعیلیان و سرافراز (۱۳۹۸) در پژوهش خود دریافتند که کارکرد کلی خانواده در پیش‌بینی ثبات هیجانی، خودآگاهی در ابراز هیجانات، تناسب موقعیتی ابراز هیجان، انعطاف‌پذیری هیجانی و کنترل و مدیریت هیجانات نقش معنی‌داری دارد. به دلیل این که تنظیم هیجان بخش مهمی از زندگی افراد را به خود اختصاص می‌دهد؛ تعجب‌آور نیست که دشواری‌های تنظیم هیجان می‌تواند منجر به آسیب‌های روانی شود (آمستادتر^۷، ۲۰۰۸). دشواری‌های تنظیم هیجان به فرآیندهای تنظیم هیجانی گفته می‌شود که در

¹ DiMatteo

² Berzonsky

³ Self-Constructed

⁴ Imtiaz & Naqvi

⁵ risk factors

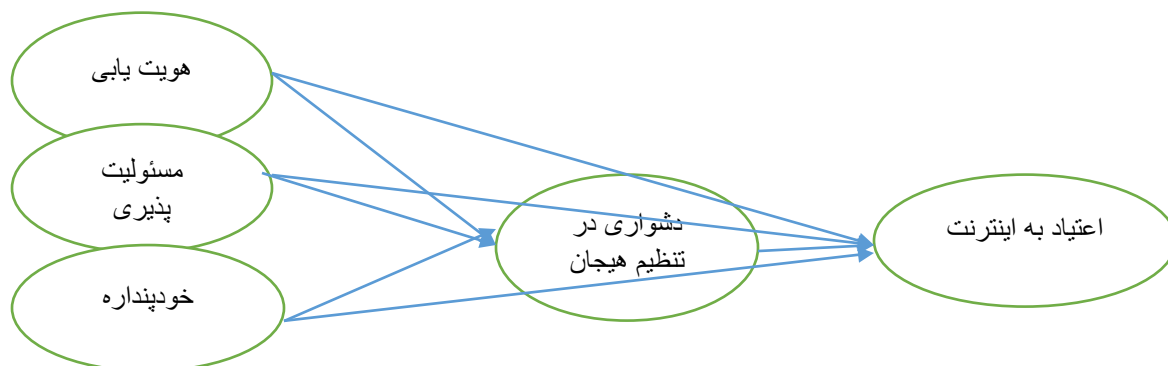
⁶ Emotion Regulation Difficulties

⁷ Amstadter

نهایت باعث اختلال در عملکرد تطبیقی شخص می‌شود (هوانگ^۱، ۲۰۱۶). آمندولا، اسپنسیری، گایدتی و سروتی^۲ (۲۰۱۹) در پژوهشی دریافتند که نوجوانانی که دشواری بیشتری در تنظیم هیجاناتشان دارند بیشتر به استفاده‌ی افراطی از تکنولوژی دچار می‌شوند و می‌توان گفت که عدم دسترسی به راهبردهای مناسب تنظیم هیجان یک عامل خطر برای این اعتیاد است. نزدیک به یک چهارم کاربران اینترنت در ایران به اینترنت اعتیاد دارند و این آمار در چند سال اخیر در میان نوجوانان رو به افزایش است این آمار نشان‌دهنده‌ی رشد روزافزون استفاده‌کنندگان از اینترنت و نفوذ این فناوری در زندگی تعداد بیشماری از افراد در سراسر دنیا می‌باشد و لذا با توجه به عواقبی که اینترنت برای فرد دارد، مثل تغییر دادن سبک زندگی به منظور صرف زمان بیشتر در اینترنت، کاهش عمومی فعالیت‌های بدنی، بی‌توجهی به سلامت خود در نتیجه کار با اینترنت، اجتناب از فعالیت‌های مهم زندگی، کاهش روابط اجتماعی، نادیده گرفتن خانواده و دوستان، مشکلات مالی ناشی از هزینه‌های استفاده از اینترنت، مشکلات تحصیلی و غیره، به نظر می‌رسد لازم است مسئله اعتیاد به اینترنت و ابعاد آن مورد بررسی دقیق قرار گیرد. معتادین شدید به اینترنت اغلب با اتصال به اینترنت از فیلم، موسیقی، کارتون، بازی‌های رایانه‌ای، سایت‌های اجتماعی و گفتگوی اینترنتی استفاده می‌کنند، در حالی که کاربران عادی در موقع اتصال از اخبار، رویدادها، خرید، رزرو کردن و سایت‌های آموزشی و دانشگاهی بهره می‌جویند همچنین، معتادین به اینترنت، از آن به صورت غیرهدفمند و در مکان‌های بسته و خصوصی استفاده می‌کنند (سونو و راندو^۳، ۲۰۰۲). هدف روشن شدن اعتیاد به اینترنت توجه بسیاری از مطالعات بر عواملی است که ممکن است افراد را به سمت اعتیاد به اینترنت سوق دهند. در گرایش به اعتیاد، زمینه‌های پیش‌اعتیادی نقش اساسی دارند. با توجه به گسترش روزافزون استفاده بیش از حد از اینترنت در ایران، به خصوص در میان نوجوانان و کمبود مطالعاتی که به بررسی متغیرهای میانجی احتمالی بین دشواری تنظیم هیجان و اعتیاد به اینترنت پرداخته‌اند، پژوهش حاضر با هدف پیش‌بینی پیش‌بینی اعتیاد به اینترنت بر اساس مسئولیت‌پذیری، خودپنداره، هویت‌یابی با نقش واسطه‌ای دشواری در تنظیم هیجان در نوجوانان (فربه) در سال ۱۴۰۱ انجام پذیرفت.

مدل مفهومی پژوهش

از دیرباز پژوهشگران سعی در شناسایی متغیرهایی دارند که با تقویت یا تضعیف آنها به بهبود سلامت عمومی نوجوانان کمک کنند. بر همین اساس این پژوهش به بررسی مدل پیشنهادی رابطه مستقیم و غیرمستقیم اعتیاد به اینترنت، مسئولیت‌پذیری، خودپنداره، هویت‌یابی با نقش واسطه‌ای دشواری در تنظیم هیجان می‌پردازد. طبق این مدل می‌توان گفت رابطه اعتیاد به اینترنت، سلامت عمومی، مسئولیت‌پذیری، خودپنداره، هویت‌یابی می‌تواند بستگی به دشواری تنظیم هیجان داشته باشد. بر اساس این مبانی الگوی علی (نمودار ۱) طراحی و آزمون می‌شود.

¹.Hwang

².Amendola, Spensieri, Guidetti & Cerutti

³Sunwoo & Rando

ویژگی این الگو، توجه همزمان به نقش سازه های روانشناختی (مسئولیت پذیری، خودپنداره، هویت یابی) و دشواری تنظیم هیجان بر اعتیاد به اینترنت در نوجوانان فربه در چارچوب الگویی علی است. بنابراین ای روان الگو دانش و ادارک منسجمی از متغیرهای زمینه ساز اعتیاد به اینترنت فراهم می آورد.

فرضیه های پژوهش شامل موارد زیر می باشد:

۱. مدل ساختاری پیش بینی اعتیاد به اینترنت بر اساس مسئولیت پذیری، خودپنداره، هویت یابی با نقش واسطه ای دشواری در تنظیم هیجان در نوجوانان (فربه) دارای برازش مطلوب است.

۲. اعتیاد به اینترنت بر اساس مسئولیت پذیری با نقش واسطه ای دشواری در تنظیم هیجان در نوجوانان (فربه) پیش بینی می شود.

۳. اعتیاد به اینترنت بر اساس خودپنداره با نقش واسطه ای دشواری در تنظیم هیجان در نوجوانان (فربه) پیش بینی می شود.

۴. اعتیاد به اینترنت بر اساس هویت یابی با نقش واسطه ای دشواری در تنظیم هیجان در نوجوانان (فربه) پیش بینی می شود.

پیشینه پژوهش

در ادامه به تعدادی از پژوهش های داخلی و خارجی صورت گرفته در راستای موضوع پژوهش حاضر اشاره می شود: ذوقی، آجیل چی، شاهرضا گماسبی، اعتمادی و مشهدی (۱۳۹۹) نشان داد تنظیم هیجان بر اعتیاد به اینترنت اثر مستقیم و معنی داری دارد.

در نتایج پژوهش نظری، لطفی و امینی (۱۳۹۹) مشخص گردید متغیر دشواری های تنظیم هیجان در رابطه بین رفتارهای پرخطر و اعتیاد به اینترنت نقش میانجی را ایفا می کند.

نتایج پژوهش صدری دمیرچی، درگاهی، قاسمی و اعیادی (۱۳۹۹) نیز نشان داد تنظیم هیجان با اعتیاد به اینترنت دانش آموزان رابطه معناداری وجود دارد.

پژوهش قدم پور، مهدیانی، پادروند، امرایی و سوری (۱۳۹۸) نشان داد رابطه منفی و معناداری بین اعتیاد به فضای مجازی و گرایش دانش آموزان به رفتارهای پرخطر با خودتنظیمی عاطفی آنان وجود دارد.

پیری، امیری، بزازیان و قمری (۱۳۹۸) نشان می دهد بین متغیر بین اعتیاد به اینترنت و دشواری تنظیم هیجان رابطه مثبت و معناداری وجود دارد.

گازو^۱ (۲۰۲۰) نشان داد بین اعتیاد به اینترنت و راهبردهای مقابله ای هیجان محور و اجتنابی، رابطه مثبت و معنادار برقرار است آرندت و نوده^۲ (۲۰۲۰) نشان دادند که میزان مسئولیت پذیری در نوجوانان بسیار پایین بوده به طوری که حدود ۷۱ درصد از پاسخگویان از نظر مسئولیت پذیری در حد متوسط و پایین قرار دارند.

نتایج پژوهش شوکلا و سیل^۳ (۲۰۲۰) نشان داد که دانشجویان با خود پنداشت بالاتر نسبت به دانشجویان با خودپنداره پایین تر در زمینه تحصیلی مسئولیت پذیرتر هستند و اعتیاد اینترنتی کمتری نیز دارند.

کارائر، آکدمر^۴ (۲۰۱۹) نشان دادند نوجوانانی که دچار اعتیاد به اینترنت هستند نسبت به سایر نوجوانان، مشکلات بیشتری در شناسایی و توصیف هیجانات و احساساتشان و تنظیم هیجان دارند.

1. Gazo

2. Arndt & Naudé

3. Shukla & Sil

4. Karaer & Akdemir

آمندولا، اسپنسیری، گایدتی و سروتی^۱ (۲۰۱۹) در پژوهشی دریافته‌اند که نوجوانانی که دشواری بیشتری در تنظیم هیجاناتشان دارند بیشتر به استفاده‌ی افراطی از تکنولوژی دچار می‌شوند و می‌توان گفت که عدم دسترسی به راهبردهای مناسب تنظیم هیجان یک عامل خطر برای این اعتیاد است.

همچنین کارائر و آکدمیر^۲ (۲۰۱۹) در پژوهش خود به این نتیجه رسیدند که نوجوانانی که دچار اعتیاد به اینترنت هستند نسبت به سایر نوجوانان، مشکلات بیشتری در شناسایی و توصیف هیجانات و احساساتشان و تنظیم هیجان دارند.

گرین فیلد^۳ (۲۰۱۸)، در پژوهشی به بررسی رابطه مسئولیت‌پذیری، انگیزه و اعتماد به نفس با اعتیاد اینترنتی نوجوانان کره پرداختند. این پژوهش تاثیر منفی اعتیاد به اینترنت بر عملکرد تحصیلی و روابط خانوادگی آنها و نحوه پایین آمدن اعتماد به نفس را نشان می‌دهد. همچنین نتایج نشان داد که نوجوانان مسئولیت پذیر میزان کمتری از اعتیاد به اینترنت را گزارش می‌دهند.

بررسی مطالعاتی ایلدیز (۲۰۱۷) مبین این مطلب است اعتیاد شدید به اینترنت احتمالاً راهی برای فرار از واقعیت و منحرف کردن ذهن از استرس و احساسات منفی است. افرادی که دشواری در تنظیم هیجان دارند به احتمال بالایی از اینترنت به‌عنوان راهبردی برای تنظیم هیجان‌های منفی خود استفاده می‌کنند.

موناکیس و همکاران (۲۰۱۷) نیز نشان دادند که سبک‌های هویت اطلاعاتی و مغشوش اجتنابی جزء عوامل خطر ساز^۴ و سبک هنجاری از جمله عوامل محافظت کننده در اعتیاد به اینترنت محسوب می‌شوند.

جمع بندی پیشینه پژوهش حاضر نشان دهنده‌ی رابطه بین مسئولیت‌پذیری، خوینداره، هویت یابی و اعتیاد به اینترنت با ترکیبی متفاوت با ترکیب متغیرها در الگوی پژوهش حاضر است و یا اینکه مطالعات مداخله‌ای در این حیطه می‌باشند؛ اما پژوهش حاضر قصد دارد با ارائه مدل پیشنهادی به بررسی پیش‌بینی اعتیاد به اینترنت بر اساس مسئولیت‌پذیری، خودپنداره، هویت‌یابی با نقش واسطه‌ای دشواری در تنظیم هیجان در نوجوانان (فربه) بپردازد، درواقع، مجموعه ترکیب متغیرهای مدنظر و جامعه پژوهش با پژوهش‌های قبل متفاوت است.

روش

مطالعه حاضر از لحاظ هدف، پژوهشی کاربردی و از لحاظ روش، یک پژوهش همبستگی با طرح مدل سازی معادلات ساختاری است. جامعه‌ی آماری پژوهش حاضر متشکل از همه‌ی نوجوانان ۱۳ تا ۱۸ سال فربه عضو انجمن پرخوران گمنام شهر تهران در فاصله زمانی ۱۴۰۱-۱۴۰۲ بود. از بین نوجوانان فربه به عضویت درآمده انجمن پرخوران گمنام ۵۰۰ نفر به عنوان نمونه پژوهش به صورت غیر تصادفی و در دسترس انتخاب شدند. انتخاب این تعداد حجم نمونه به دلیل توصیه درباره وجود حداقل ۲۰۰ نمونه برای مدل سازی معادلات ساختاری بود (حیبی و عدن ور، ۱۳۹۶). پژوهشگر با شناسایی نوجوانان فربه، پس از اعتمادسازی در زمینه حفظ اطلاعات شخصی شرکت کنندگان، رضایت آنان برای کار تحقیقاتی جلب شد و به آنها گفته شد مشارکت در پژوهش هیچ بار مالی برای آنها ندارد سپس پرسشنامه‌ها به صورت آنلاین (برخط) طراحی و لینک آن در شبکه‌های اجتماعی (گروه‌ها و کانال‌های تلگرام و گروه‌های واتساپ) در اختیار آزمودنی‌ها قرار داده شد تا زنان متاهلی که تمایل به شرکت در پژوهش داشتند به سوالات پاسخ دهند. معیارهای ورود شامل تمایل به شرکت در پژوهش عضو انجمن پرخوران گمنام، فربه بودن، در بازه سنی (۱۳ تا ۱۸ سال)، عدم ابتلا به بیماری‌های اعصاب و روان و معیار خروج از پژوهش، نداشتن تمایل برای شرکت در پژوهش و مخدوش بودن پرسشنامه بود.

^۱ Amendola, Spensieri, Guidetti & Cerutti

^۲ Karaer & Akdemir

^۳ Greenfield

^۴ . risk factors

ابزار

در پژوهش حاضر از ۶ پرسشنامه استفاده شد که هر یک در زیر شرح داده می شود.

(۱) آزمون اعتیاد به اینترنت (یانگ، ۱۹۹۶)

این آزمون دارای ۲۰ ماده و در طیف ۵ درجه ای لیکرت (کاملاً مخالفم، مخالفم، نه موافق و نه مخالف، موافقم و کاملاً موافقم) طراحی شده است که به ترتیب از ۱ تا ۵ نمره گذاری می شود. آزمون اعتیاد به اینترنت دارای پنج عامل مشکلات اجتماعی، تاثیر بر عملکرد، فقدان مهار، استفاده از چت و بی توجهی به شغل و وظایف است. روایی آزمون اعتیاد به اینترنت توسط سازندگان آن مورد تایید قرار گرفت. اعتبار آن نیز با استفاده از ضریب آلفای کرونباخ توسط یانگ (۲۰۰۷) برای مشکلات اجتماعی، تاثیر بر عملکرد، فقدان مهار، استفاده از چت، بی توجهی به شغل و وظایف به ترتیب ۰/۸۱، ۰/۸۳، ۰/۸۰، ۰/۷۹ و ۰/۸۱ گزارش شده است. در ایران علوی، جنتی فرد، اسلامی و رضاپور (۱۳۹۰) ترتیب ۰/۸۱، ۰/۷۳، ۰/۷۵، ۰/۷۴ و ۰/۶۲ به دست آمد. در پژوهش حاضر نیز اعتبار به روش آلفای کرونباخ به ترتیب ۰/۷۱، ۰/۷۳، ۰/۶۹ و ۰/۷۴ به دست آمد.

(۲) مقیاس مسئولیت پذیری کالیفرنیا (۱۹۴۸)

برای سنجش مسئولیت پذیری از خرده مقیاس سنجش مسئولیت پذیری گرفته شده از پرسشنامه روان شناختی کالیفرنیا استفاده گردید. مقیاس مسئولیت پذیری پرسشنامه روان شناختی کالیفرنیا دارای ۴۲ سوال می باشد که با هدف سنجش میزان مسئولیت پذیری افراد بهنجار ۱۲ سال به بالا تهیه شده است و آزمودنی ها به صورت موافقم و مخالفم به سوال های آن پاسخ می دهند. پرسشنامه یاد شده برای سنجش خصایص شخصیتی پایدار فردی در یک جامعه بهنجار تدوین شده است. نخستین بار هاریسون گاف^۱ در سال ۱۹۴۸ مقیاس های اولیه اش را منتشر نمود، اما نخستین چاپ در سال ۱۹۵۱ با ۶۴۸ سوال و ۱۵ مقیاس برای سنجش ۱۵ ویژگی شخصیتی انتشار یافت و سپس در سال ۱۹۵۷ مقیاس های آن به ۱۸ مورد افزایش یافت. تا این که دوباره در سال ۱۹۸۷ مورد تجدید نظر قرار گرفت و تعداد سوالات آن به ۴۶۲ و ۲ خرده مقیاس همدلی و عدم وابستگی بدان افزوده شد (مازنات، ۱۳۷۴). مقیاس مسئولیت پذیری به منظور سنجش ویژگی هایی مانند وظیفه شناسی، احساس تعهد، سخت کوشی، جدیت، قابلیت اعتماد، عمل کردن بر اساس نظم و مقررات، و اعتقاد به این که عقل و دلیل باید بر زندگی حاکم باشد تدوین یافت. پژوهشی های انجام شده درباره اعتبار و روایی مسئولیت پذیری با پژوهش های مربوط به سایر پرسشنامه های شخصیتی به خوبی قابل مقایسه است. دامنه تغییر ضرایب بازآزمایی برای هر یک از مقیاس ها از میانه ۰/۵۳ تا میانه ۰/۸۰ گزارش شده است، ضرایب همسانی درونی نشان می دهد که در مجموع ساختار مقیاس ها مناسبند و روایی آن برای اهداف پژوهشی مناسب می باشد (میکائیلی منیع، ۱۳۸۹). در این پژوهش از طریق روش تصنیف، آلفای کرونباخ و گاتمن اعتبار مقیاس را محاسبه نموده است که مقادیر به دست آمده به ترتیب ۰/۶۹، ۰/۷۹ و ۰/۶۹ به دست آمد.

(۳) پرسشنامه دشواری در تنظیم هیجان

این پرسشنامه توسط گراتز و رومر (۲۰۰۴) ساخته شده است. این مقیاس یک پرسشنامه ۳۶ آیتمی چند بعدی خودگزارشی است که علاوه بر اینکه تنظیم هیجانی را ارزیابی می کند، دشواری در تنظیم هیجان را ارزیابی می کند. امینیان (۱۳۸۸) برای تعیین اعتبار پرسشنامه دشواری در تنظیم هیجانی، نمره آن را با نمره پرسشنامه هیجان خواهی زاکرمن همبسته نمود که مشخص شد همبستگی مثبت و معناداری بین آنها وجود دارد که بیانگر برخورداری پرسشنامه دشواری در تنظیم هیجانی از اعتبار لازم بود. پایایی این پرسشنامه توسط امینیان (۱۳۸۸) مورد محاسبه قرار گرفته است. پایایی پرسشنامه دشواری در تنظیم هیجان به دو روش آلفای کرونباخ و تصنیف محاسبه شد و به ترتیب ۰/۸۶ و ۰/۸۰ به دست آمده است که بیانگر ضرایب قابل قبول پرسشنامه دشواری در تنظیم هیجانی بود. در تحقیق حاضر برای تعیین پایایی پرسشنامه دشواری در تنظیم هیجانی از دو روش آلفای

¹. Harisoan Gaf

کرونباخ و تنصیف استفاده شده که برای کل پرسشنامه به ترتیب برابر با ۰/۹۰ و ۰/۸۱ که بیانگر ضرایب پایایی مطلوب قابل قبول پرسشنامه مذکور می باشد.

۴) پرسشنامه هویت یابی

این پرسشنامه که توسط بنیون و آدامز (۱۹۸۶) ساخته شده است، توسط رحیمی نژاد (۱۳۷۹) (ترجمه و روی دانشجویان دوره کارشناسی بررسی شد. این پرسشنامه دو نوع هویت عقیدتی و بین شخصی را مورد سنجش قرار می دهد، که هریک چهار منزلت هویت یافته، بحران زده، دنباله رو و سردرگم را شامل می شود. البته محتوای هر یک از دو نوع هویت متفاوت است. در هویت عقیدتی موضوعات مذهب، شغل، سیاست، فلسفه زندگی و در هویت بین شخصی انتخاب دوست، نقش همسری، تفریح و وعده ملاقات با جنس مخالف در قالب چهار منزلت هویتی مطرح شده است. در کل تعداد سوالات پرسشنامه ۶۴ سوال است. در ایران نیز آقاجانی (۱۳۸۱) با بهره گیری از آلفای کرونباخ پایایی این پرسشنامه را ۰/۶۸ برآورد نمود. غرابی و همکاران (۱۳۸۴) ضرایب پایایی برای این پرسشنامه را ۰/۸۵ گزارش نمودند. خدایی و همکاران (۱۳۸۸) نیز ضرایب اعتبار این آزمون را تا ۰/۷۲ گزارش نمودند و روایی این پرسشنامه ۰/۶۴ گزارش شد که این میزان قابل قبول است.

۵) پرسشنامه خود پنداره راجرز

این پرسشنامه در سال ۱۹۳۸ تا ۱۹۵۷ توسط کارل راجرز به منظور سنجش میزان خویشتن پنداری افراد تهیه شده که شامل دو فرم جداگانه «الف» و «ب» است، فرم «الف» خویشتن پنداره پایه یعنی آن گونه که فرد خودش را می بیند و تصویری که در حال حاضر از خودش دارد را می سنجد، فرم «ب» خویشتن پنداره ایده آل یا آرمانی را مورد سنجش قرار می دهد. یعنی آن گونه که فرد آرزو دارد باشد. در هر فرم ۲۵ صفت قطبی (مثبت و منفی) قرار داده شده است. آزمودنی ابتدا باید به فرم الف و سپس ب پاسخ دهد. فرم الف را با توجه به تصویری که از خصوصیات و صفات خود دارد، تکمیل می کند و فرم ب باید بر اساس آرزوها و ایده آل هایش تکمیل شود. طرز تکمیل سوالات به این شکل است که در برابر هر صفت متضادش هم نوشته شده، آزمودنی باید خود را با توجه به آن دو صفت ارزیابی کند و به خودش نمره ای بین ۱ تا ۷ دهد. این پرسشنامه توسط آقایان محمود نودرگاه (۱۳۹۳) و مهدی محمد کاجی (۱۳۹۲) به عنوان پایان نامه کارشناسی ارشد در رشته مشاوره مورد پژوهش قرار گرفته است. این پژوهشگران پرسشنامه را در مورد گروه های نمونه ۵۰۰ نفر از دانشجویان دختر و پسر کرج تهران و قوچان و ۵۷۰ نفر از دانش آموزان پسر و دختر دبیرستانی تهران اجرا و نتایج زیر را به دست آوردند. ضریب اعتبار آزمون با استفاده از روش دو نیمه کردن برآورد و معادل ۰/۸۰ گزارش شده است (محمد کاجی ۱۳۷۲) و نیز همسانی درونی آزمون با استفاده از محاسبه همبستگی هر سوال با کل آزمون سنجیده و مورد تایید قرار گرفته است. می توان به دارا بودن روایی محتوایی این تست با توجه به نظریه کارل راجرز (سازنده این مقیاس) و تایید اساتید و متخصصان تکیه کرد و نیز به دلیل تایید همسانی درونی سوالات این آزمون دارای یکی از شواهد روایی سازه است. روایی این پرسشنامه ۰/۸۱ گزارش شد.

روش آماری مورد استفاده مدل سازی معادلات ساختاری^۱ بود که با استفاده از نرم افزارهای SPSS و ویراست ۱۸ و AMOS و ویراست ۱۸ صورت گرفت در ابتدا داده های به دست آمده از پرسشنامه های پژوهش به منظور عدم تخطی از چهار مفروضه اساسی مدل سازی معادلات ساختاری شامل داده های گمشده^۲، داده های پرت^۳، بهنجار بودن^۴ و هم خطی چندگانه^۵ مورد بررسی قرار گرفتند. برای اصلاح «داده های گمشده» از روش جایگزینی با میانگین متغیر استفاده شد. برای بررسی «داده های پرت» تک

1. Structural Equation Modeling (SEM)

2. missing

3. outliers

4. normality

5. multicollinearity

متغیری نمره های «زد^۱» متغیرها از طریق نرم افزار اس پی اس محاسبه شد و نمره های هیچ تغییری ۲ انحراف معیار بالا یا پایین میانگین نبود و داده پرتی وجود نداشت. برای بررسی «بهنجار بودن» از ضریب کجی و کشیدگی متغیرها استفاده شد و مشخص شد که متغیرهای پژوهش، همگی دارای قدر مطلق ضریب کجی کوچک تر از ۳ و قدر مطلق ضریب کشیدگی کوچک تر از ۱۰ بودند و بنابراین تخطی از بهنجار بودن دیده نشد. در نتایج بررسی «هم خطی چندگانه»، ارزشهای تحمل متغیرها، بالای ۰/۱ و مقدار عامل تورم واریانس متغیرها، کوچک تر از ۱۰ بود که نشان از نبود هم خطی چندگانه بین متغیرها داشت. پس از اطمینان از برقراری مفروضه های اساسی، رواییهای همگرا، واگرا و پایایی ترکیبی مجموع سؤالات پرسش نامه ها به دست آمد. سپس مدل پیشنهادی پژوهش در نرم افزار ایموس تشکیل شد و مورد ارزیابی و اصلاح قرار گرفت و پس از تعیین برازش مدل، روابط متغیرهای درون مدل و مسیر آنها بررسی شد.

یافته ها

از بین اعضای حاضر در پژوهش، ۲۱۲ نفر در دانش آموز متوسطه اول و ۲۸۸ نفر نیز دانش آموز مقطع متوسطه دوم بودند. ۱۶۷ نفر بین ۱۲ تا ۱۴ سال، ۱۸۱ نفر بین ۱۵ تا ۱۶ سال و ۱۵۱ نفر نیز بین ۱۷ تا ۱۸ سال سن داشتند. میانگین قد دانش آموزان برابر با ۱۵۸/۹۱ بود. میانگین وزن دانش آموزان در ۶ ماه گذشته برابر با ۶۱/۲۳ بود.

به منظور ارزیابی نرمال بودن توزیع داده های تک متغیری، کشیدگی و چولگی تک تک متغیرها مورد بررسی قرار گرفت که نتایج آن در جدول ۱ قابل مشاهده است.

جدول ۱: کشیدگی و چولگی مولفه های تحقیق

کشیدگی	چولگی	
-۱,۰۴	۰,۰۱	مسئولیت پذیری
-۱,۰۳	۰,۰۴	خودپنداره
-۱,۱۳	۰,۰۴	هویت یابی
-۰,۷۳	۰,۰۱	دشواری در تنظیم هیجان
-۱,۱۸	-۰,۰۱	اعتیاد به اینترنت

جدول ۱ نشان می دهد که ارزش های کشیدگی و چولگی هیچ یک از متغیرها از محدوده بین ۲+ و ۲- خارج نشده است. این مطلب بیانگر آن است که توزیع داده های مربوط به متغیرهای پژوهش از نرمال بودن تک متغیری انحراف آشکاری ندارند (رک کلاین، ۲۰۱۶).

به منظور سنجش بهتر پایایی ترکیبی به جای روش آلفای کرونباخ که یک روش سنتی است از روش PLS که روش مدرن تری است، استفاده شد. در این روش در صورتی که مقدار CR برای هر سازه بالای ۰/۷ باشد، پایداری درونی مناسب برای مدل های اندازه گیری را نشان می دهد. برای بررسی روایی همگرا^۲ (AVE) از روش فورنل و لارکر^۳ (۱۹۸۱) استفاده شد. در این روش مقدار

1. Z

2. Average Variance Extracted

3. Fornell & Larcker

بحرانی عدد ۰/۵ است؛ بدین معنی که مقدار AVE بالای ۰/۵ روایی همگرای قابل قبول را نشان می‌دهد. نتایج پایایی ترکیبی و روایی همگرا در جدول نمایش داده شده‌اند.

جدول ۲: پایایی ترکیبی و روایی همگرا

عامل	CR	AVE
مسئولیت‌پذیری	۰/۸۶۵	۰/۵۶۳
خودپنداره	۰/۹۱۴	۰/۷۲۷
هویت یابی	۰/۷۷۱	۰/۵۰۹
دشواری در تنظیم هیجان	۰/۷۲۶	۰/۵۴۹
اعتیاد به اینترنت	۰/۸۳۴	۰/۵۶۴

اندازه‌گیری روایی واگرا^۱ که مکمل روایی همگرا محسوب می‌شود نیز از طریق آزمون فورنل - لارکر انجام شد. نتایج در جدول ۳ آمده است.

با توجه به جدول ۲ و نرمال نبودن توزیع داده‌ها، به‌منظور آزمون سؤال پژوهش از مدل‌سازی معادلات ساختاری و روش حداقل مربعات جزئی استفاده شد.

جدول ۳. ضرایب همبستگی بین متغیرهای پژوهش را نشان می‌دهد.

جدول ۳: ضرایب همبستگی بین متغیرهای تحقیق

مسئولیت‌پذیری	خودپنداره	هویت یابی	دشواری در تنظیم هیجان
مسئولیت‌پذیری	-	-	-
خودپنداره	۰,۴۵۲**	-	-
هویت یابی	۰,۲۶۵**	۰,۶۲۴**	-
دشواری در تنظیم هیجان	-۰,۵۷۱**	-۰,۵۴۲**	-۰,۸۵۹**
اعتیاد به اینترنت	-۰,۹۶۲**	-۰,۹۵۹**	-۰,۹۸۶**

** سطح معنی داری ۰/۰۱

بررسی جدول ۳ همبستگی بین متغیرها، وجود تغییرات همزمان بین اغلب متغیرهای مدل پژوهش را مورد پشتیبانی قرار داد؛ از این رو در ادامه به بررسی رولبط علی در قالب تحلیل سؤال پژوهش اقدام شد.

مدل تحلیل مسیر

برای آزمون فرضیات تحقیق، تحلیل مسیر با استفاده از نرم افزار AMOS22 و برآوردن بیشینه احتمال (ML) به کار گرفته شد. در این مدل ساختاری چنان فرض شده بود که مسئولیت پذیرف خودپنداره و هویت یابی به طور مستقیم و با میانجی گری دشواری بر تنظیم هیجان بر اعتیاد به اینترنت نوجوانان فربه تاثیر دارند. جدول ۴-۹ شاخص های برازش را برای مدل تحلیل مسیر نشان می‌دهد.

جدول ۴: شاخص های برازندگی مدل تحلیل مسیر

مرحله	شرح اصلاح	مجدور	درجه	χ^2/df	CFI	RMSEA	P	GFI	AGFI
۰	مدل اولیه	۲۸۳،۱۷۲	۱۸۰	۱،۵۷	۰،۹۱	0.048	۰	۰،۹۰۲	۰،۸۸۱
۱	حذف ارتباط بین اعتیاد به اینترنت و هیجان تحصیلی	۲۸۴،۴۰۲	۱۸۱	۱،۵۷۱	۰،۹۲	0.048	۰	۰،۹۰۷	۰،۸۸۱
	معیار پذیرش			$\chi^2 > 5$	$CFI > 0.9$	$RMSEA < 0.08$	$P < 0.05$	$GFI > 0.9$	$AGFI > 0.85$

در مرحله ۰ مدل تحلیل مسیر اجرا شد و ضرایب برازش در محدوده مجاز قرار گرفتند. اما ارتباط بین اعتیاد به اینترنت و هیجان تحصیلی معنادار نشد که از مدل حذف گردید. با حذف مسیر مستقیم بین اعتیاد به اینترنت و هیجان تحصیلی، مقدار شاخص $RMSEA^1$ برابر با ۰،۰۴۸ بدست آمد. جدول ۵ ضرایب مسیر بین عوامل تحقیق را نشان می دهد. با توجه به جدول ۴ مدل پیشنهادی مدل معادلات ساختاری برای پیش بینی اعتیاد به اینترنت بر اساس مسئولیت پذیری، خودپنداره و هویت یابی با نقش واسطه ای دشواری در تنظیم هیجان در نوجوانان (فره) در سطح معنی داری ۰،۰۵ برای دانشجویان دارای برازش مطلوب می باشد و در نتیجه فرضیه اول تأیید می شود. مدل نهایی تحلیل مسیر در شکل ۲ قابل مشاهده است.

جدول ۵: ضریب مسیر استاندارد بین عوامل تحقیق

Estimate	S.E.	C.R.	P	
-0.446	1.427	-4.977	***	خودپنداره - دشواری در تنظیم هیجان
-0.265	.212	-4.284	***	مسئولیت پذیری - دشواری در تنظیم هیجان
-0.182	.059	-2.726	.006	مسئولیت پذیری - اعتیاد به اینترنت
-0.184	.055	-3.106	.002	هویت یابی - اعتیاد به اینترنت
-0.167	.329	-2.083	.037	خودپنداره - اعتیاد به اینترنت
.181	.019	2.421	.015	دشواری در تنظیم هیجان - اعتیاد به اینترنت

جهت تأیید نقش میانجی گری هیجان تحصیلی از آزمون سوبل استفاده شد. جهت انجام آزمون سوبل به صورت دستی از رابطه ۱ استفاده می شود.

$$Z - \text{Value} = \frac{a * b}{\sqrt{(b^2 * s_a^2) + (a^2 * s_b^2) + (s_a^2 * s_b^2)}} \quad \text{رابطه (۱)}$$

در رابطه ۱ مقادیر a, b, Sa, Sb به شرح زیر می باشند:

a: ضریب مسیر میان متغیر مستقل و میانجی

b: ضریب مسیر میان متغیر میانجی و وابسته

Sa: خطای استاندارد مسیر متغیر مستقل و میانجی

Sb: خطای استاندارد مسیر متغیر میانجی و وابسته

۱. ریشه میانگین مجزورات خطای برآورد¹

فرضیه دوم: اعتیاد به اینترنت بر اساس مسئولیت پذیری با نقش واسطه‌ای دشواری در تنظیم هیجان در نوجوانان (فربه) پیش‌بینی می‌شود.

جدول ۶: ضرایب مسیر و خطای استاندارد اعتیاد به اینترنت بر اساس مسئولیت‌پذیری با نقش واسطه‌ای دشواری در

تنظیم هیجان در آزمون سوبل			
a	Sa	b	Sb
0.357	0.893	0.248	0.93

جدول ۶ ضرایب مسیر و خطای استاندارد اعتیاد به اینترنت بر اساس مسئولیت‌پذیری با نقش واسطه‌ای دشواری در تنظیم هیجان در آزمون سوبل را نشان می‌دهد. با جایگذاری مقادیر جدول ۶ در رابطه ۱، مقدار 0.1471 - بدست آمد که از مقدار 1.96 بیشتر است. در نتیجه فرضیه میانجی گری هیجان تحصیلی بین اعتیاد به اینترنت و تعلل ورزی تحصیلی در سطح معنی داری 0.05 تأیید می‌شود.

فرضیه سوم: اعتیاد به اینترنت بر اساس خودپنداره با نقش واسطه‌ای دشواری در تنظیم هیجان در نوجوانان (فربه) پیش‌بینی می‌شود.

جدول ۷: ضرایب مسیر و خطای استاندارد اعتیاد به اینترنت بر اساس خودپنداره با نقش واسطه‌ای دشواری در تنظیم

هیجان در آزمون سوبل			
a	Sa	b	Sb
0.357	0.893	0.248	0.93

جدول ۷، ضرایب مسیر و خطای استاندارد اعتیاد به اینترنت بر اساس خودپنداره با نقش واسطه‌ای دشواری در تنظیم هیجان در آزمون سوبل را نشان می‌دهد. با جایگذاری مقادیر جدول ۷ در رابطه ۱، مقدار 0.19608 - بدست آمد که از مقدار 1.96 بیشتر است. در نتیجه فرضیه میانجی گری دشواری در تنظیم هیجان بین اعتیاد به اینترنت و خودپنداره در سطح معنی داری 0.05 تأیید می‌شود.

فرضیه چهارم: اعتیاد به اینترنت بر اساس هویت یابی با نقش واسطه‌ای دشواری در تنظیم هیجان در نوجوانان (فربه) پیش‌بینی می‌شود.

جدول ۸: ضرایب مسیر و خطای استاندارد اعتیاد به اینترنت بر اساس هویت یابی با نقش واسطه‌ای دشواری در تنظیم

هیجان در آزمون سوبل			
a	Sa	b	Sb
0.352	0.907	0.253	0.91

جدول ۸؛ ضرایب مسیر و خطای استاندارد خودکنترلی با تعلل ورزی تحصیلی با میانجی گری هیجان تحصیلی در آزمون سوبل را نشان می‌دهد. با جایگذاری مقادیر جدول ۸ در رابطه ۱، مقدار 0.1965 - بدست آمد که از مقدار 1.96 بیشتر است. در نتیجه فرضیه میانجی گری دشواری تنظیم هیجان بین هویت یابی و اعتیاد به اینترنت در سطح معنی داری 0.05 تأیید می‌شود.

بحث و نتیجه گیری

پژوهش حاضر با هدف پیش‌بینی اعتیاد به اینترنت بر اساس مسئولیت‌پذیری، خودپنداره، هویت‌یابی با نقش واسطه‌ای دشواری در تنظیم هیجان در نوجوانان (فربه) انجام پذیرفت. بر اساس پیشینه نظری و تجربی، الگویی ارائه گردید و با استفاده از روش

تحلیل مسیر مورد آزمون قرارگرفت. نتایج تحلیل مسیر در باب مدل پیشنهادی با داده های این پژوهش برآزش خوبی دارد. بدین ترتیب فرضیه اول پژوهش مورد تایید قرار گرفت.

نتایج حاصل از آزمون سوبل در ارزیابی فرضیه دوم نشان داد اعتیاد به اینترنت بر اساس مسئولیت پذیری با نقش واسطه ای دشواری در تنظیم هیجان در نوجوانان (فربه) پیش بینی می شود. این یافته ها با نتایج تحقیق موناکیس و همکاران (۲۰۱۷) و گرین فیلد (۲۰۱۸)، شوکلا و سیل (۲۰۲۰) و آرندت و نوده (۲۰۲۰) همسو و همخوان است. در تبیین این یافته ها می توان گفت عناصر اصلی مسئولیت پذیری خودآگاهی، پذیرش پیامدهای رفتار، خودارزیابی، برنامه ریزی و خودکنترلی است که این عوامل از موارد مربوط به تنظیم هیجان هستند. بعضی از موانع رفتار مسئولیت پذیرانه شامل فقدان بعضی از این عناصر مسئولیت یا مهارت نداشتن در نشان دادن رفتار مورد انتظار در شرایط درست است. افراد در مدیریت هیجان خود باید رفتارشان را بازبینی و کنترل کنند و برای کنترل رفتارشان خودآگاهی و خودکنترلی داشته باشند که جزء عناصر اصلی رفتار مسئولیت پذیر می باشد. این راهبردها وابستگی افراد را به یک بزرگسال کاهش می دهند. مدیریت هیجان میزان انجام تکالیف، پیشرفت و دقت تحصیلی و مهارت های اجتماعی را بهبود می بخشد. قلب راهبرد مدیریت هیجان، خودبازبینی است. خودبازبینی یعنی دنبال کردن رفتار فرد. بیشتر راهبردهای مدیریت هیجان شامل آموزش خودبازبینی، خودارزیابی و خودتقویتی فرد است. راهبردهای مدیریت هیجان و تنظیم هیجان، به ویژه زمانی که افراد از مهارت رفتار درست برخوردارند ولی خودآگاهی کمی بر رفتارشان دارند یا نمی دانند چه موقع رفتار درست را نشان دهند، مؤثر هستند. به علاوه، تلاش برای افزایش رفتار مطلوب با مدیریت هیجان بسیار مؤثرتر است از تلاش برای یک رفتار نامطلوب. یعنی اگر فرد دشواری تنظیم هیجان داشته باشد مستقیماً این دشواری بر مسئولیت پذیری فرد تاثیر میگذارد و موجب کاهش رفتارهای مسئولانه می شود و بیشتر گرایش به انزوا پیدا می کند و در نتیجه تنها چیزی که می تواند او را در انزوا راضی نگه دارد گرایش به اینترنت و در نهایت اعتیاد به اینترنت است.

همچنین نتایج دیگر پژوهش در ارزیابی فرضیه سوم نشان داد اعتیاد به اینترنت بر اساس خودپنداره با نقش واسطه ای دشواری در تنظیم هیجان در نوجوانان (فربه) پیش بینی می شود. این نتایج با نتایج پژوهش شوکلا و سیل (۲۰۲۰) همسو و همخوان است. در تبیین این یافته ها می توان گفت به نظر می رسد افرادی که از احساس خودارزشی کمتری برخوردارند، احساس عدم لیاقت، بی کفایتی و مشکلات عاطفی بیشتری را تجربه می نمایند. این افراد تلویحات منفی شکست را بیشتر تعمیم می دهند (براون و داتون، ۱۹۹۵) و انتظار دارند در آینده نیز حوادث نامطلوبی (همانند گذشته) برایشان رخ دهد و به همین دلیل نیز احساس ناامیدی می کنند و مستعد ابتلا به افسردگی می گردند و گرایش به انزوا دارند و از جمع و انسان ها در دنیای واقعی دوری می کنند. در واقع افرادی که از عزت نفس پایینی برخوردارند، از آنجا که به ویژگی های مثبت خود اعتقادی ندارند، در صورت مواجهه با پیشامدهای منفی در یک حوزه خاص، نمی توانند به حوزه دیگر مراجعه و توانایی های خود را در آن حوزه ابراز دارند و به همین دلیل بیشتر به آشفتگی های هیجانی مبتلا می گردند (اسپنسر، جوزف و استیل، ۱۹۹۳). اگر تصور از خود، مثبت و نسبتاً متعادل باشد، شخص دارای سلامت روانی است و برعکس اگر خودپنداره شخص منفی و نامتعادل باشد او از لحاظ روانی، ناسالم شناخته می شود (علی پور، ۲۰۰۷). به نظر می رسد افرادی که از احساس خود ارزشی کمتری برخوردارند، دشواری در تنظیم هیجان داشته و برای مدیریت هیجان های خود دچار مشکل می شوند و در روابط بین فردی خود دچار مشکل می شوند. در نتیجه احساس ناامیدی می کنند. در واقع این افراد به ویژگی های مثبت خود اعتقاد ندارند و در صورت مواجهه با پیش آمدهای منفی در یک حوزه خاص نمی توانند به حوزه دیگر مراجعه و توانایی های خود را در آن حوزه ابراز دارند و به همین دلیل بیشتر به آشفتگی های هیجانی مبتلا می گردند (باثومیستر، ۲۰۰۶). این آشفتگی های هیجانی و خودپنداره ضعیف منجر به گرایش آنان به اینترنت و فضلی مجازی می شود.

و در آخر در ارزیابی فرضیه چهارم پژوهش نتایج نشان داد اعتیاد به اینترنت بر اساس هویت یابی با نقش واسطه ای دشواری در تنظیم هیجان در نوجوانان (فربه) پیش بینی می شود. نتایج این یافته ها با پژوهش پژهوش ابراهیمی مقدم و اکبری (۱۳۹۴)،

جمشیدی (۱۳۹۱)، حجازی و دیگران (۱۳۹۴)، رحمتی و کرامتی (۱۳۹۵)، سیمکا و دیگران (۲۰۱۶)، شیمنتی و دیگران (۲۰۱۷)، فتحی و دیگران (۱۳۹۱) و مرسونبال (۲۰۱۴) همسو و همخوان است. طبق نظر اریکسون (۱۹۶۸) مهمترین تکلیف دوران نوجوانی حل و فصل بحران هویت در برابر گم گشتگی هویت و هدف از آن تبدیل شدن به فرد بزرگسالی است که از خودپنداشت منسجم و نقش ارزشمند در اجتماع برخوردار باشد. این بحران به ندرت در دوران نوجوانی به طور کامل حل و فصل میشود و مسائل هویتی در دوران بزرگسالی دوباره بروز می کند (برزونسکی و دیگران، ۲۰۱۱). همچنین افراد دارای سبک اطلاعاتی سطح تعهد بالا و وضعیت هویت کسب شده دارند آگاهانه فعالانه جست و جوی اطلاعات و ارزیابی آنها هستند (وینشتاین و دیگران، ۲۰۱۵). مدیریت مناسب ابراز و القای هیجانات توسط فرد هنگامی که در شرایط پرفشار قرار دارد، توان شناخت بهتر در شرایط متفاوت را ایجاد میکند بنابراین فشارهای محیطی کمتری دریافت میکند و عملکردش بهبود می یابد. مشخصه های بیرونی که میتواند سازه دشواری در تنظیم هیجانی را به عنوان واسطه تعدیل کننده رفتارها و انتخابها تبیین کند، ویژگی پردازش شناختی و تنظیم هیجانات است. هیجان دسته ای از طرح واره های مبتنی بر پردازش اطلاعات شامل فرایندها و تجسم های نمادین و غیر نمادین و کاهش ابراز هیجان نشان دهنده نوعی فقدان یا بدتنظیمی هیجانات است آسیب در ظرفیت های پردازش هیجانی مبتنی بر نارسایی هیجانی ممکن است عامل خطر احتمالی بروز انواع مشکلات و رفتارهای مخاطره گر باشد. افراد دارای سطح هویت یابی اطلاعاتی چون از بحران گذشته و به تعهداتی پایبند شده اند، کمتر در معرض خطر اعتیادند به نظر میرسد تعهد به ارزشهای ایدئولوژیک خانوادگی و شغلی به عنوان عامل محافظ عمل میکند و در پیشگیری از گرایش به اینترن مؤثر است.

از بر اساس نظریه ی هویت، برزونسکی، سبک هنجاری یک سیستم کنترل است که مجموعه ای از هنجارها و ضدهنجارها را در فرد و جامعه به وجود میآورد بر این اساس هویت تعریفی است که فرد به واسطه تعامل خود با دیگران به دست می آورد، در سبک هویت هنجاری افراد از مراجع قدرت تبعیت می کنند یعنی به اکتشاف نمیدارند اما به هنجارهای والدینی خود کاملاً متعهد هستند ویژگیهای این گروه عبارت است از عدم بررسی و ارزیابی گزینههای، مختلف پذیرش هویت حاضر و آماده والدین بدون شناخت انعطاف ناپذیری و رفتار متعصبانه، هراس از هرگونه اختلاف، عقیده تعصب قومی و نژادی بالا، حساسیت بالا به انتقاد سلطه، پذیری زودرنجی شدید و ترس از طرد شدن (برزونسکی، ۲۰۱۲). این افراد سطح کاوش بسیار پایین دارند، ولی به برخی از اهداف متعهد هستند. ارتباطات اجتماعی سبب میشود که افراد در مباحث هیجانی با خانواده یا همسالان اشتراکاتی ایجاد کنند و از نظر مفهومی نیز موجب دو بعد سازه دشواری در تنظیم هیجانی یعنی شناسایی احساسات خود و توصیف آنها برای دیگران میشود بالطبع هنگامی که ابراز هیجانی رخ میدهد سبب میشود که فرد انتخابهای بهتری را داشته باشد بر پایه یافته ها انتظار میرود وقتی این افراد با چالش نسبت به هویت خود (مانند فشار همسالان برای تجربه چیزهای جدید) روبه رو شوند به سرعت به سبک هویت یابی سردرگم بازگردند (جو و لی، ۲۰۱۷). بنا بر نتایج این پژوهش و تبیینهایی که برشمردیم در نهایت میتوان گفت افراد دارای سبک هویت یابی، هنجاری با توجه به اینکه در جمع دوستان و همسالان خود پیرو هستند و در بیان احساسات بر حسب فضای حاکم بر گروه با جریان حاکم همانندسازی می کنند، اگر افراد گروه مبتلا باشند افراد دارای سبک هویت یابی هنجاری به احتمال بیشتر از افراد مبتلای گروه تبعیت می کنند. برای ادامه تبیین این یافته میتوان به تعریف جهت گیری سردرگم- اجتنابی از دیدگاه برزونسکی اشاره کرد. طبق دیدگاه برزونسکی افراد دارای سبک هویت سردرگم اجتنابی تمایل دارند روبه رو شدن با تعارضها و مشکلات هویت را به تعویق بیندازند و رفتار آنان در موقعیت هایی که مجبور به انتخاب هستند تحت تأثیر استلزامات بیرونی آنی و لحظه ای شکل میگیرد. همچنین افراد دارای این سبک هویتی تعهدات، ضعیف مکان مهار بیرونی برانگیختگی خود معلولی و وضعیت هویتی سردرگم بدون تجربه بحران هویت و فاقد تعهد به اهداف (خاص دارند برزونسکی و دیگران، ۲۰۱۱).

این افراد به دلیل امتناع از بررسی و ارزیابی اطلاعات مربوط به هویت در دنیای واقعی در تشکیل هویت ناموفق اند نوجوانان دارای سبک هویت سردرگم اجتنابی تا حد ممکن از پرداختن به موضوعات مربوط به هویت و تصمیم گیری اجتناب میکنند و انتظار

می‌رود افراد دارای چنین ویژگی‌هایی وقت خود را بیشتر در اینترنت و دنیای مجازی سپری کنند و کمتر وقت خود را به موقعیت‌های اجتماعی اختصاص دهند تا از تعارضها و مشکلات هویت در امان بمانند این افراد فاقد اهداف تحصیلی و شغلی ثابت و روشن و دارای سطوح پایین مهارت تحصیلی، خویشتنداری و استقلال عمل هستند (چو و لی، ۲۰۱۷). بنابر ویژگی‌های افراد دارای سبک هویتی سردرگم اجتنابی و مشکلاتی که در سبک‌های مقابله‌ای و توانایی حل مسئله دارند و همچنین نداشتن برنامه مدون برای دستیابی به اهداف در، زندگی چندان دور از انتظار نیست که این شرایط تشدید شود. به اعتقاد کینگ و دیگران (۱۹۹۲) دشواری در تنظیم هیجانی ساختاری است که احتمالاً با مهار هیجان مرتبط است، زیرا دشواری در تنظیم هیجانی، ناتوانی در ابراز هیجان به دلیل نقص در توانایی پردازش، تنظیم یا بازداري آگاهانه تر ابراز هیجان است که نهایتاً سبب می‌شود فرد توان مدیریت رفتاری مناسب را نداشته باشد و در نتیجه پیوند بین تجسم‌های نمادین هیجانها با تصاویر ذهنی و لغات ضعیف می‌شود و از نظر شناختی کمتر مهارپذیر خواهد بود به این ترتیب پردازش شناختی اطلاعات هیجانی و تنظیم هیجانها به صورتهای مختلف با مشکل مواجه می‌شود. وجه مشترک تبیین‌های ارائه شده براساس یافته‌های پژوهشی مکرر این است که فرد مبتلا به دشواری در تنظیم هیجانی دچار نوعی نقص و ناتوانی در پردازش شناختی اطلاعات هیجانی است برخی پژوهشها در زمینه بررسی ثبات زمانی دشواری در تنظیم هیجانی این سازه را به عنوان صفت شخصیتی ثابت تایید کرده که بیان‌کننده نقص در پردازش شناختی اطلاعات هیجانی است (لایورز و دیگران، ۲۰۱۶). براساس رویکرد صفت محور دشواری در تنظیم هیجانی صرفاً نوعی سازوکار مقابله‌ای برای محافظت از خود علیه درماندگی هیجانی مرتبط با موقعیت‌های شدیداً آسیب‌زا و در نهایت این مسیرها سبب گرایش به اعتیاد با محوریت فضای مجازی است.

محدودیت‌های پژوهش حاضر بدین شرح بود که ۱) نتیجه تحقیق فقط در مورد جامعه‌ای که، گروه مورد تحقیق از آن انتخاب شده است قابل تعمیم است، لذا در تعمیم نتایج آن به سایر گروه‌ها یا جوامع دیگر باید احتیاط نمود. ۲) تنها ابزار جمع‌آوری اطلاعات در این پژوهش پرسشنامه بوده که جنبه خودگزارشی دارد. به همین دلیل خالی از اشکال و سوگیری در پاسخ‌گویی نیست. با استفاده از مشاهده و مصاحبه می‌توان با دقت بیشتری متغیرهای پژوهش را بررسی کرد. ۳) با توجه به اینکه برای ارزیابی برازندگی الگوی پیشنهادی از روش تحلیل مسیر استفاده شده است، نتیجه‌گیری علت و معلولی باید با احتیاط صورت گیرد. ۴) به دلیل شرایطی که شیوع کرونا در کشور به وجود آورده بود، نمونه‌گیری در این پژوهش غیرتصادفی و در دسترس انجام پذیرفت و اطلاعات به صورت آنلاین جمع‌آوری گردید. بر اساس یافته‌های پژوهش به دلیل تأثیر «تنظیم هیجان» اعتیاد به اینترنت نوجوانان فربه پیشنهاد شده است، سیاست‌گذاران نظام آموزش طی دوره‌ها و کارگاه‌های آموزشی را با مضمون آموزش تنظیم هیجان برای نوجوانان فربه تهیه کنند.

سپاسگزاری

نویسندگان این تحقیق از کلیه شرکت‌کنندگان در این پژوهش و صاحب نظرانی که در این مسیر یاری نمودند، قدردانی می‌کنند.

منابع

۱. ابراهیم مقدم، حسین و اکبری، حامد. (۱۳۹۴). رابطه سبک‌های هویت و اعتیاد به اینترنت در دانشجویان دانشگاه علم و صنعت. نخستین کنگره بین‌المللی جامع روانشناسی ایران، تهران، مرکز همایش‌های توسعه ایران.
۲. بشارت، محمد علی؛ شریفی، ماندانا و ایروانی، محمود. (۱۳۸۰). بررسی رابطه سبک‌های دلبستگی و مکانیسم‌های دفاعی. مجله روانشناسی، ۱۹ (۵): ۲۷۷-۲۸۹.
۳. حجازی، الهه؛ ویسانی، مختار؛ قادری، محمدصدیق و یزدان‌پناه، شایسته. (۱۳۹۴). رابطه مکانیسم‌های دفاعی و سبک‌های هویت با اعتیاد به اینترنت در میان دانشجویان کارشناسی کوی دانشگاه تهران. ششمین همایش سراسری آسیب‌های پنهان زیست‌دانشجویی، کردستان، جهاد دانشگاهی.

۴. روی، جان مارشال. (۲۰۰۵). انگیزش و هیجان. ترجمه سیدیحیی محمدی. (۱۳۹۷). تهران: نشر ویرایش
۵. صاحبی، علی؛ زالی زاده، محسن و زالی زاده، مسعود. (۱۳۹۴). تئوری انتخاب: رویکردی در جهت مسئولیت پذیری و تعهد اجتماعی. رویش روانشناسی، ۱۱ (۲): ۱۴-۲.
۶. ضیایی قم، حسام و قدسی، احقر. (۱۳۹۵). تحریف های شناختی، سبک های دفاعی و اعتیاد به اینترنت در دانش آموزان. کنفرانس جهانی روانشناسی و علوم تربیتی، حقوق و علوم اجتماعی در آغاز هزاره سوم، شیراز، پژوهش شرکت ایده بازار صنعت سبز.
۷. علوی، سید یلمان؛ جنتی فرد، فرشته؛ اسلامی، مهدی و رضاپور، حسین. (۱۳۹۰). ارزیابی ملاک های تشخیصی DSM-IV-TR برای تشخیص اختلال اعتیاد به اینترنت. مجله تحقیقات علوم پزشکی زاهدان، ۱۳ (۶): ۳۱-۳۵.
۸. ماجدی حمید. (۱۳۸۸). ارزیابی سیاست های زمین شهری و مسکن در کشور. فصلنامه اقتصاد شهر؛ ۴: ۸۸-۹۸.
۹. مارنات، گری گراث. (۱۳۷۴). راهنمای سنجش روانی. ترجمه پاشا شریفی، حسن و نیکخو، محمدرضا. تهران: انتشارات رشد.
۱۰. منصوری، زهرا؛ توحیدی، افسانه؛ رحمتی، عباس. (۱۳۹۳). ارائه و تعیین برازش مدل روابط علی جو عاطفی خانواده، نارسایی هیجانی، خودکارآمدی، راهبردهای مقابله با استرس و رضایت از زندگی بر آمادگی به اعتیاد. وزارت علوم، تحقیقات و فناوری دانشگاه شهید باهنر کرمان، دانشکده ادبیات و علوم انسانی.
۱۱. میکائیلی منیع، فرزانه. (۱۳۸۹). مقایسه مسئولیت پذیری، روحیه همکاری، سلامت روانشناختی، رضایت از زندگی و عملکرد تحصیلی دانش آموزان مدارس شبانه روزی و عادی. فصلنامه نوآوری های آموزشی، ۳۴ (۱۱): ۶۱-۸۸.
۱۲. ولادی، فاطمه و حیاتی، صفر. (۱۳۹۶). مطالعه رابطه بین حمایت اجتماعی ادراک شده با اعتیاد به اینترنت در دانش آموزان متوسطه ناحیه یک شهر ارومیه پنجمین همایش علمی پژوهشی علوم تربیتی و روانشناسی، آسیب های اجتماعی و فرهنگی ایران، تهران، انجمن توسعه و ترویج علوم و فنون بنیادین.
13. Andrews G, Singh M, Bond M. (1993). The Defense Style Questionnaire. Journal of Nervous and Mental Disease; 18: 246-256.
14. Arndt N, Naudé L. (2020). Responsibility in the face of adversity: Adolescents' sense of self in reciprocal relationships. Youth & Society; 52(2): 288-307.
15. Berzonsky, M. D. & Adams, G. R. (1999). Revaluating the identity status paradigm: still useful after 35 years. developmental Review, 19,557-590.
16. Berzonsky, M. D. (1989). Identity style: Conceptualization and measurement. Journal of Adolescent Research, 4,267-281.
17. Berzonsky, M. D. (2004). Identity style, parental authority, and identity commitment. Journal of Youth and Adolescence, 33(3),213-220.
18. Brady S, Carson C. (2012) Self-harm is associated with immature defense mechanisms but not substance use in a nonclinical Scottish adolescent sample. J Adolesc; 35:765-7.
19. Burger K, Mortimer J, Johnson M K. (2020). Self-esteem and self-efficacy in the status attainment process and the multigenerational transmission of advantage. Social Science Research; 86: 102374.
20. Chou C, Lee Y H. (2017). The moderating effects of internet parenting styles on the relationship between Internet parenting behavior, Internet expectancy, and Internet addiction tendency. The Asia-Pacific Education Researcher; 26(3): 137-146.
21. Cramer P. (2012). Psychological maturity and change in adult defense mechanisms. Journal of Research in Personality; 46(3): 306-316.

22. Dalbudak E, Evren C, Aldemir S, Coskun K S, et al. (2013). Relationship of internet addiction severity with depression, anxiety, and alexithymia, temperament and character in university students. *Cyberpsychology, Behavior, and Social Networking*; 16(4): 272-278.
23. Duven E, Unterrainer J, Wölfling K. (2012). Gaming addiction - disturbed impulse control in internet addicts and pathological gamblers. *European Psychiatry* 27: 1- 1-8.
24. Ebrahimi Moghadam, H., & Akbari, H. (2015). The relationship between identity styles and Internet addiction among students in science and industry. First International Conference on the International Psychology of Iran. Tehran, Center for Development Conferences, [http://www.civilica.com/Paper-PSYI01- PSYI01_182.html](http://www.civilica.com/Paper-PSYI01-PSYI01_182.html). [In Persian]
25. Farshbaf, S. (2010). Internet Addiction: Causes and Motivation, Research and Study on virtual space, *Hamshahri Newspaper*, 2010/08/28, Content: 3092. [In Persian]
26. Fathi, M., Sohrabi, F., & Saidian, M. (2013). Comparison of the characteristics and identity style of Internet addicts and non-addicts students. *J Res Behav Sci*, 11(2), 90-99. [In Persian]
27. Floros G, Siomos K, Stogiannidou A, Giouzepas I, et al. (2014). The relationship between personality, defense styles, internet addiction disorder, and psychopathology in college students. *Cyberpsychology, Behavior, and Social Networking*; 17(10): 672-676.
28. Gaderi, E., Nabizadeh Chineh, G.h, & Esmaeili Kouraneh, A. (2014). Identity styles, loneliness and fear of intimacy in people who are addicted to the Internet and normal people. *Quarterly national studies*, 15(4), 117-136. [In Persian]
29. Ghaderi Rammazi1, M.; Mehdizadeh Zare Anari, A.; Dehghan, H.; & Najafi, V. (2015). Relationship between parenting styles, identity styles and students' internet addiction in
30. Ghazanfari, A. (2009). Validation and standardization of identity style questionnaire (ISI-6G). *Educational and Psychological Studies of Ferdowsi University of Mashhad*, 17, 81-96. [In Persian]
31. Greenfield D N. (2018). Treatment considerations in Internet and video game addiction: a qualitative discussion. *Child and Adolescent Psychiatric Clinics*; 27(2): 327-344.
32. Haj Khodadadi, D., Nazari, A. M., & Mantegi, M. (2014). Relationship of Family Performance, Excitement and Aggression with Addiction to Video Games in Students. *Quarterly Journal of Information*
33. Hall A S, Parsons J. (2001). Internet addiction: College student case study using best practices in cognitive behavior therapy. *Journal of mental health counseling*; 23(4): 312.
34. Hsieh K Y, Hsiao R C, Yang Y H, Lee K H, et al. (2019). Relationship between self-identity confusion and internet addiction among college students: the mediating effects of psychological inflexibility and experiential avoidance. *International journal of environmental research and public health*; 16(17): 3225.
35. Imtiaz, S., & Naqvi, I. (2012). Parental attachment and identity styles among adolescents: Moderating role of gender. *Pakistan Journal of Psychological Research*, 27(2), 241.
36. Jäger J, Fifka M. (2020). A comparative study of corporate social responsibility in English and German professional football. *Soccer & Society*; 1-19.
37. Javanmard, S., Poorabadi, P., & Akrami, N. (2013). Predicting the role of Biological Vulnerabilities on Internet Addiction: Brain-Behavioral Systems and Gender. *J Mazandaran Univ Med Sci*, 23 (102), 40- 51. [In Persian]

38. Kerr C, Francis B, Cross K, Guide G C, et al. (2020). Net call: Internet Gaming Disorder and Internet Addiction Disorder are not the same. Heart.
39. Khanjani, Z. & Akbari, S. (2011). The Relationship between Teenagers' Personality Traits with Their Internet Dependence. *New Findings in Psychology*, 6(19), 113-127. [In Persian]
40. Kim, E. J.; NamKoong, K.; Ku, T.; & Kim, S. J. (2012). The relationship between online game addiction and aggression, self-control and narcissistic personality traits. *European psychiatry*, 23, 212-218.
41. King, D.; Delfabbro, P. H.; & Griffiths, M. (2010). Video game structural characteristics: A new psychological taxonomy. *International Journal of Mental Health and Addiction*, 7, 90-106.
42. Koo, H. J., & Kwon, J. H. (2014). Risk and protective factors of Internet addiction: a meta-analysis of empirical studies in Korea. *Yonsei medical journal*, 55(6), 1691-1711.
43. Lacanie N, Wigrogy L, Chabrol, A. (2017). The relationship of inappropriate use of the Internet, with psychiatric disorders, personality, defense mechanisms, Department of Sociology and Psychology, Riga Stradins University, Latvia.
44. Lee Y H, Ko C H, Chou C. (2015). Re-visiting Internet addiction among Taiwanese students: A cross-sectional comparison of students' expectations, online gaming, and online social interaction. *Journal of Abnormal Child Psychology*; 43(3): 589-599.
45. Sariyska R, Lachmann B, Markett S, Reuter M, et al. (2017). Individual differences in implicit learning abilities and impulsive behavior in the context of Internet addiction and Internet Gaming Disorder under the consideration of gender. *Addictive Behaviors Reports*; 5:19-28.
46. Shukla G, Sil, A. (2020). A Study of Attitude of Teachers and Students towards Use of M-Learning. *Studies in Indian Place Names*; 40(60): 488-497.
47. Siqian G, Kai X, Wen H. (2015). The study on the Relationship between Alexithymia and Mental Health of Middle School Students. *Science of Social Psychology*; 5: 017.
48. Szablewicz M. (2020). Spiritual Opium: The Internet Addiction Panic and the Spiritually Ailing Nation. In *Mapping Digital Game Culture in China*; 51-80. Palgrave Macmillan, Cham.
49. Waqas A, Farooq F, Bhatti A, Saamia J. (2015) Exploring the psychometric properties of the English version of the Internet Addiction Test in the Pakistani population: a cross-sectional survey, CMH Lahore Medical College and Institute of Dentistry, Lahore Cantt, Pakistan, (5): 162-197.
50. Waqas A, Rehman A, Malik A, Aftab R, et al. (2016). Exploring the association of ego defense mechanisms with problematic internet use in a Pakistani medical school. *Psychiatry research*; 243: 463-468.
51. Young K S. (2007). Cognitive behavior therapy with Internet addicts: treatment outcomes and implications. *Cyber Psychology & Behavior*; 10(5): 671-679.
52. Young, K. S. (1996). Internet addiction: The emergence of a new clinical disorder. *CyberPsychology & Behavior*; 1(3): 237-244.